

OBSAH

CONTENTS

Svazek 1
Volume 1

ÚVOD INTRODUCTION

<i>Tabula gratulatoria</i>	7
Josef VÁLKA	
<i>Jaroslav Pánek – český historik v přelomové době</i>	9
<i>Jaroslav Pánek – the Czech Historian at the Breaking Time</i>	19
Stanislav POLÁK	
<i>Vzpomínka na Jaroslava Pánka</i>	30
<i>My Memoirs of Jaroslav Pánek</i>	31
Václava HORČÁKOVÁ (ed.)	
<i>Seznam publikovaných vědeckých prací Jaroslava Pánka za léta 1999–2006</i>	33
<i>List of Published Works of Jaroslav Pánek, 1999–2006</i>	33
Seznam zkratk / List of Abbreviations	54

STŘEDOVĚK MIDDLE AGES

Petr CHARVÁT	
<i>Accipe coronam de excelsis. Umění na dvoře české kněžny Emmy</i>	59
<i>Accipe coronam de excelsis: Art at the Court of Bohemian Princess Emma</i>	64
Josef ŽEMLIČKA	
<i>Cesta Moravy k markrabství</i>	65
<i>The Moravian Way to the Margraviate Status</i>	68
Zdeňka HLEDÍKOVÁ	
<i>Libri formatarum</i>	69
<i>Libri formatarum</i>	77

Pavel KRAFL	
<i>Ves klášteru zaslibená. Kostomlaty pod Řípem a řeholní kanovníci v Kladsku v období předhusitském</i>	79
<i>A Village Voted to the Monastery: Kostomlaty pod Řípem and the Regular Canons of Glatz in the Pre-hussite Period</i>	81
Vilém HEROLD	
<i>Vojtěch Raňkův z Ježova a česká reformace</i>	82
<i>Vojtěch Raňkův of Ješov and the Bohemian Reformation</i>	86
Jaroslav BOUBÍN	
<i>„Dána jest každému člověku svoboda...“ K užití pojmu svobody v husitských postilách</i>	87
<i>“Everybody has been Liberty given...” On Using the Term of Freedom in Hussite Postils</i>	93
Ivan HLAVÁČEK	
<i>Znojemští a král Zikmund v počátcích husitské revoluce. Skromný příspěvek k typologii městských písemností pozdního středověku</i>	94
<i>Die Znaimer und König Sigismund in den Anfängen der husitischen Revolution. Bescheidener Beitrag zur Typologie des schriftlichen Amtsgutes des Spätmittelalters</i>	99
Petr ČORNEJ	
<i>Žižkovi bojovníci</i>	100
<i>The Combatants of Jan Žižka</i>	106
Ján LUKAČKA	
<i>Páni z Ludanic – slovenský i moravský šlechtický rod</i>	107
<i>Die Herren von Ludanice – slowakische und mährische Adelsfamilie</i>	111
Anna KUBÍKOVÁ	
<i>K původu druhé manželky Petra I. z Rožmberka, paní Kateřiny</i>	112
<i>On the Parentage of Catherine, the Second Wife of Peter I of Rosenberg</i>	117
Stanisław BYLINA	
<i>Polska i czeska wersja Rozmowy człowieka ze Śmiercią</i>	118
<i>Polish and Czech Versions of Man's Dialogue with Death</i>	122
Miloslav POLÍVKA	
<i>Středoevropsí panovníci a jiné pozoruhodné osobnosti z přelomu středověku a novověku očima dvou hvězdopravců</i>	123
<i>Mitteleuropäische Herrscher und andere Persönlichkeiten des späten Mittelalters und der frühen Neuzeit in den Augen zweier Sterndeuter</i>	127
Kazimierz ORZECOWSKI	
<i>O Śląsku jako „kraju“ Korony Królestwa Czeskiego. Wiek XIV, XV i XVI</i>	128
<i>Schlesien als „Land“ der Corona Regni Bohemiae. 14.–16. Jahrhundert</i>	132
Marie BLÁHOVÁ	
<i>Obnovení lenního svazku šestnácti měst a hradů v Horní Falcí k České koruně na podzim roku 1509. Osobní vzpomínky diplomata a tlumočnicka</i>	133
<i>The Restitution of the Fief Relationship of Sixteen Burghs and Castles in the Upper Palatinate to the Bohemian Crown in Autumn 1509: Personal Memories of a Diplomat and Interpreter</i>	137

Lenka BOBKOVÁ

- Paměť o právech Českého království a územním rozsahu České koruny. Zlatá bula pro Horní Falc a její reflexe na prahu raného novověku* 138
The Memory of the Rights of the Kingdom of Bohemia and of its Territorial Extent: The Golden Bull for the Upper Palatinate and its Reflection on the Threshold of Early Modern Times 145

Ivan MARTINOVSKÝ

- Písemnost z 2. října 1466 – zpráva komise nebo korunní inventář?* 147
The Document of October 2, 1466 – a Commission Report or the Crown Inventory? 152

Dalibor JANIŠ

- Moravské zemské zřízení z roku 1516. K otázce vzniku zemských zřízení v českých zemích na přelomu 15. a 16. století* 153
The Moravian Land Code of 1516: Issue of Origins of Land Codes in Bohemian Lands at the Turn of the 15th and 16th Centuries 162

Stanislav PETR

- Neznámé rukopisné bohemikum v knihovně Litevské akademie věd ve Vilně* 163
An Unknown Bohemian Manuscript in the Library of the Lithuanian Academy of Sciences in Vilnius 170

Wojciech IWAŃCZAK

- Granice na mapách středníevropských* 171
Frontiers in Medieval Cartography 177

RANÝ NOVOVĚK EARLY MODERN TIMES

Politika – stát – reprezentace Politics – State – Representation

Thomas WINKELBAUER

- Territoriale, soziale und nationale Aspekte der Staatsfinanzen der Habsburgermonarchie (vom 16. Jahrhundert bis 1918)* 181
Teritoriální, sociální a národnostní aspekty státních financí habsburské monarchie (od 16. století do roku 1918) 194

Paula Sutter FICHTNER

- Administrators at Work: The Bohemian Royal Exchequer in the Sixteenth Century* 195
Správci při práci. Česká královská komora v 16. století 200

Zdeněk VYBÍRAL

- Pohled českých pramenů na bitvu u Moháče (29. 8. 1526)* 201
The View of Bohemian Sources at the Battle of Mohács (29th August 1526) 210

Jozef BAĐURÍK

- K počiatkom habsburských predvolebných aktivít na získanie uhorského trónu na jeseň roku 1526* 212
Die Anfänge der habsburgischen Aktivitäten vor der Wahl auf den ungarischen Thron im Herbst 1526 216

Tomáš STERNECK

- Královské město České Budějovice a předebrá stavovského odboje proti Ferdinandovi I.* 217
The Royal City of České Budějovice and the Prelude to the Revolt of the Estates against Ferdinand I 224

Heinz NOFLATSCHER

- „...mit den Nachbarn in Frieden zu leben“. Leopold V., Tirol und der Dreißigjährige Krieg (1619–1632) .. 225
„...žit se sousedy v míru“. Leopold V., Tyrolsko a třicetiletá válka (1619–1632) 233

Pavel BALCÁREK

- Plány Albrechta z Valdštejna na válku proti Turkům* 234
Albrecht Wallenstein's Plans for a War against Turks 241

Janusz MAŁŁEK

- Ducal Prussia and the Commonwealth of Poland in the Years 1525–1701. Political Relations* 242
Vévodské Prusy a polská Rzeczpospolita v letech 1525–1701. Politické vztahy 246

Marceli KOSMAN

- Unia Polski z Litwą i jej echa w XIX–XX wieku* 247
Die Polnisch-Litauische Union und ihr Wiederhall im 19. und 20. Jahrhundert 251

Radek FUKALA

- Mocensko-politická krize polsko-litevské unie za vlády Jana Kazimíra Vasy v letech 1648–1660.*
Otázky a problémy polské historiografie očima českého historika 252
The Crisis of Political Power in the Polish-Lithuanian State during the Reign of Jan Kazimierz Wasa in 1648–1660: Questions and Problems of Polish Historiography in Eyes of a Czech Historian 257

Petr VOREL

- Říšská a korunní symbolika na mincích zemí Koruny české na počátku raného novověku* 258
The Imperial and Crown Symbolism on the Bohemian Coins at the Beginning of the Early Modern Age 267

Eduard ŠIMEK

- Čtyři desítky svědectví z 16. a 17. století o českých tolarech v Dánsku* 268
Three Dozens Testimonies from the 16th and 17th Centuries about Bohemian Talers in Denmark 275

Géza PÁLFFY

- Die Repräsentation des Königreichs Ungarn am Begräbnis Kaiser Maximilians II. in Prag 1577* 276
Reprezentace Uherského království na pražském pohřbu císaře Maxmiliána II. roku 1577 283

Mlada HOLÁ – Martin HOLÝ

- „Vratislaviam venit magno et solemni apparatu“. Holdovací cesta Rudolfa II. do Vratislavi v roce 1577 284
“Vratislaviam venit magno et solemni apparatu”: Oath-taking Route of Rudolph II to Breslau in 1577 295

Václav BŮŽEK

- Symboly rituálu. Slavnost Řádu zlatého rouna v Praze a Landshutu roku 1585* 296
Symbols of Ritual: Festivities of the Golden Fleece Order in Prague and Landshut in 1585 302

Jaroslav DOUŠA

- Rezidence císaře Rudolfa II. v Plzni (1599–1610)* 303
The Residence of the Emperor Rudolf II in Plzeň, 1599–1610 306

Společnost – proměny elit a konfesionalizace
Society – Transformation of Elites and Confessionalization

Petr MAŤA

- Komisaři k českému zemskému sněmu (1627–1740)* 309
Commissioners to the Bohemian Diets (1627–1740) 318

Edward OPALIŃSKI

- Wymiana elity wielkosenatorskiej na Kujawach XVII/XVIII w. Sptawscy, Kościeleczy, Witosławscy, Wysoccy, Tyliccy* 319
Change of Elites in Kujavia in the 16th/17th Centuries 326

Marko ŠTUHEC

- Nachlassinventare des Adels im Herzogtum Krain im 17. Jahrhundert* 328
Inventáře šlechtických pozůstalostí ve Vévodství kraňském v 17. století 337

Wacław GOJNICZEK

- Ślązacy w otoczeniu biskupów olomunieckich w XVI wieku* 338
Schlesier im Umfeld der Olmützer Bischöfe im 16. Jahrhundert 344

Annemarie ENNEPER

- Aula Principis. Der aristokratische Hof der letzten Rosenberger im Spiegel der neulateinischen Hofbeschreibung des Georg Leopold aus Reichenstein* 345
Aula Principis. Aristokratický dvůr posledních Rožmberků v zrcadle novolatinského popisu Jiřího Leopolda z Reichensteinu 352

Karl VOCELKA

- Böhmisches, Mährisches und Schlesisches in der barocken Frömmigkeit Wiens* 353
České, moravské a slezské v barokní zbožnosti Vídně 359

Ondřej JAKUBEC

- Konfesionalizace a rituály potridentského katolicismu na předbělohorské Moravě* 360
Confessionalization and Rituals of the Tridentine Catholicism in Moravia in the Period before 1620 366

Albert KUBIŠTA

- Der Lutherische Bettlertmantel Georga Scherera a jeho český překlad* 367
Georg Scherers Der Lutherische Bettlertmantel und seine tschechische Übersetzung 371

Henryk GMITEREK

- Czeska rodzina Cefasów i jej udział w reformacji polskiej* 372
The Czech Cefas Family and their Participation in the Polish Reformation 376

Václav LEDVINKA

- Na okraj rodových vztahů mezi posledními Rožmberky a pány z Hradce* 377
A Remark on Family Relations between the Last Rosenbergs and the Lords of Hradec (Neuhaus) 387

Andrej STUDEN

- The Peculiarity of Punishment for Suicide and Bestiality in the Modern Times* 388
Zvláštnosti trestu za sebevraždu a sodomii v novověku 393

Kultura a její představitelé Culture and its Representatives

Eva SEMOTANOVÁ

- Raně novověká krajina Česka – co o ní víme? (esej)* 397
The Early-Modern Landscape of Bohemia – a Gap in Historical Geography of Bohemia 405

Georgij P. MELNIKOV

- Категория пространства в культуре чешского барокко* 406
The Category of Space in Bohemian Baroque Culture 412
Kategorie prostoru v české barokní kultuře 413

Bohumír ROEDL

- Lounské baroko a jeho tvůrci* 414
The Baroque Architecture in Louny 424

František ŠEBEK

- Okolnosti vzniku hlavního oltáře děkanského kostela sv. Bartoloměje v Pardubicích v 70. letech 17. století* ... 426
The Conditions of Origin of the High Altar of the St. Bartholomew's Church in Pardubice in 1670's 429

Vít VLNAS

- Duchovní knížata z rodu Thunů a jejich stopy na poli barokního umění* 430
Ecclesiastic Princes from the Family of Thun and their Footmarks in the Field of Baroque Art 433

Petr DANĚK

- Dum pulsantur organa. Znovunalezený tisk Francisca Saleho z dílny Jiřího Nigrina (1598)* 434
Dum pulsantur organa: A Lost and Found Print by Francisco Sale from the Printing Office of Jiří (George) Nigrin (1598) 440

Tünde LENGYELOVÁ

- Móda a tradícia. Uhorský šlachtický mužský odev v 16.–17. storočí* 441
Mode und Tradition: Ungarische adelige Männerkleidung im 16.–17. Jahrhundert 447

Jiří PEŠEK

- Studijní cesty mládeže z českých zemí v době předbělohorské. Úvaha nad sociokulturními kontexty vzdělanostních migrací* 448
Die Studienreisen der Jugend aus den böhmischen Ländern in der Frühen Neuzeit. Eine Überlegung über die soziokulturellen Zusammenhänge der Bildungsmigrationen 452

Jiří BENEŠ

- Der Weg des J. A. Comenius zur Weltsprache – Panglotta* 453
Cesta J. A. Komenského ke světovému jazyku – Panglotta 458

Jan KUMPERA

- „Nejkrásnější část vzdělání“. Historie podle Komenského* 459
“The most beautiful part of education”: History according to Comenius 461

Lech SZCZUCKI

- Thomas Savile we Wrocławiu* 462
Thomas Savile in Wrocław 465

Tomáš KNOZ – Małgorzata TUROWSKA

- Mezi Rosicemi a Vratislaví. K současnému stavu výzkumu knihovny Karla staršího ze Žerotína ve Vratislavi* .. 466
Między Rosicami a Wrocławiem. O aktualnym stanie badań nad biblioteką Karla Starszego z Žerotína we Wrocławiu 475
Between Rosice and Wrocław: On the Present State of Research of the Wrocławian Library of Charles the Elder of Žerotín 476

Eva KOWALSKÁ

- Sebastian Fabritius – údel trojnásobného exilu* 477
Sebastian Fabritius – das Schicksal eines dreimaligen Exils 481

Oldřich KAŠPAR

- Díla jezuitských autorů z české provincie ve španělských, mexických a filipínských historických knižních fondech (17.–18. století)* 482
Works by Jesuits from the Bohemian Order Province in Spanish, Mexican, and Philippine Book Collections (17th and 18th Centuries) 488